

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Parlamentarne počitnice. — Zadnji dve seji. — Uspeh češke obstrukcije. — Desnica obnovljena?)

V soboto je poslanska zbornica nastopila binkošne počitnice. Trajale bodo s posebnim ozirom na zasedanje delegacij v Budimpešti precej dolgo, namreč do dne 6. junija. Zajedno s poslanci zapustil je Dunaj tudi ministrski predsednik dr. Körber, ki je odpotoval v Budimpešto poročati ondu mudečemu se cesarju o notranjem položaju sploh in zlasti o položaju v državnem zboru.

Če bo ministrski predsednik govoril objektivno in resnično, bo moral priznati, da so razmere za njegovo ministrstvo postale malo ugodne. Njegovi uspehi se vidijo v drž. zboru. Njegova naloga je bila, da prepreči češko obstrukcijo, a ta je danes hujša, kakor je bila neposredno po razveljavljenju jezikovnih naredb. Imel je nalogo, napraviti normalne razmere v parlamentu, a razmere so nenormalnejše, kakor so bile tisti dan, ko je prevzel ministrstvo.

V petkovi seji je predsednik dr. Fuchs glede tolmačenja opravnika popolnoma kapituliral, dal je namreč prešteti število navzočih poslancev, dalje je točno, kakor sta bila trdila v prejšnji seji dr. Pacak in dr. Herold, zaključil sejo, ko se je izkazalo, da ni sklepčna, in končno je poslance povabil na sejo, kakor so bili Čehi zahtevali.

V tej seji se Čehom ni bilo treba truditi z obstrukcijo. Niti jednega glasovanja po imenih ni bilo. Večji del seje je zavzelo čitanje interpelacij, potem pa so obstrukciji prišli na pomoč ministri, ki so na dolgo in na široko odgovarjali na razne interpelacije. Zapisnikarji so imeli pri čitanju interpelacij sicer maloštevilno ali hvaležno obinstvo. Posl. Hořica je imel velik uspeh, ko je s tragičkim patosom deklamoval „Das Lied vom Löwy“, pesen, v kateri je popisano v verzih, kako je mali kramar in oderuh Löwy si pomogel do denarja in naslova komercialnega svetnika.

Ko je ob 1. uri naznanil predsednik, da bo seja trajala samo do 3. ure, pri-

hodnja pa da bo 6. ali 7. junija, se je mnogo poslancev odpeljalo s popoldanskimi vlaki. Pozneje se je izkazalo, da se je to naznanilo provzročilo v svrhu, da bi tudi češki poslanci odpotovali in ne mogli obstruirati. Zgodila se je tu spletka, in sicer dogovorno mej Poljaki in nemškimi nacionalci.

Po prečitaniu interpelacij so začeli ministri odgovarjati na razne interpelacije. Pri tej priliki je nemška kultura zopet enkrat naprej svetila. Liberalni in antisemitski poslanci so se drug drugega tako krepko opsovali, da so kar iskre švigale.

Ko je potem hotel dr. Fuchs zaključiti sejo, vstal je nakrat posl. Kaiser, načelnik nemških nacionalcev, in predlagal, naj bo naslednji dan, v soboto seja. Bilo je v naprej očitno, da je bila stvar dogovorjena in da se je računilo, da je že toliko čeških poslancev vsled Fuchsovega naznanila odpotovalo, da bi bilo Čehom nemogoče nadaljevati obstrukcijo. To, da je bila stvar dogovorjena, potrjuje tudi okolnost, da je dr. Fuchs sam povedal, da ni slišal, kaj je Kaiser predlagal, dočim je skoro povse gluhi Jaworski, ki je sedel dvakrat dlje od Kaiserja nego Fuchs, vse razumel in dal poljskim poslancem znamenje, naj glasujejo za Kaiserjev predlog.

Mej tem pa so bili o stvari telefonično obveščeni tisti poslanci, ki so bili že odšli na kolodvor. Vrnili so se in s tem zagotovili, da poljsko-nemška spletkarica ni imela uspeha. Kaiserjev predlog je bil sprejet s 136 proti 81 glasom, a posledic ni imel tistih, ki sta jih pričakovala Kaiser in vitez Jaworski.

Sobotna seja se je začela šele jako pozno, ker ni bilo sklicati za sklepčnost potrebnih poslancev. V tej seji je čitanje interpelacij itd. trajalo celih pet ur. Mej tem čitanjem se je primerilo več hrupnih in več smešnih epizod. Posebno veliko smeja je nastalo, ko je nemški posl. Nowack začel vpiti, da nič ne razume, na kar se mu je zaklicalo: „To vemo že davno, da vi nič ne razumete“.

V tej seji se je zgodilo, da je bila zbornica celo brez zapisnikarja. Za časa nemške obstrukcije so se nemški zapisnikarji branili vsacega dela in so morali tedaj vse poljski in češki zapisnikarji opravljati. V soboto sta bila zapisnikarja Karlon in Pfersche, a Karlon se je peljal domov. Pferscheta pa ni bilo na dan. Poleg Hořice je ta dan Šileny prevzel zapisnikarstvo, ko pa so mu Nemci očitali, da pri čitanju sedi, pospravil je vse papirje in odšel na svoje mesto. Zbornica je bila brez zapisnikarja. Prade je zvonil po vseh kuloirjih in privabil s tem tudi skrivajočega se Pferscheja. Ta se je moral zdaj udati in prevzeti zapisnikarstvo. In tudi on se je vsedel. To je starega Funketa toliko razdražilo, da je začel kar skakati na sedežu drugega podpredsednika in se naposled s stolom vred prevrnil.

Po prečitaniu vseh spisov sta se izvršili dve glasovanji po imenih, a zbornica je bila že zdaj komaj sklepčna. Vzlic temu se ni seja zaključila. Jaworski in Kathrein sta hotela, naj se na vsak način zada češki obstrukciji občuten udarec. Razglasila sta bila, da bo Kaiser predlagal, naj se priredi posebna seja, ki bi po potrebi trajala celo noč in v kateri bi se vršilo prvo branje budgetnega provizorija. Toda ta sklep se ni posrečil. Pri Hořicovem predlogu naj se o neki peticiji glasuje po imenih, se je pokazalo, da je v zbornici samo še 98 poslancev in da ta ni več sklepčna, vsled česar je predsednik seja zaključil.

Češka obstrukcija je doslej sijajno zmagala. Že v teh sejah, kar so Čehi obstruirali, se je pokazalo, da se razumejo na ta način parlamentarnega bojevanja še veliko bolje, kakor Nemci. Ti namreč niso prišli na to, da se morajo v smislu opravnika prečitati vse interpelacije doslovno, to so šele Čehi razkrili. In s tem so si obstrukcijo silno olajšali, kajti pri predlogih na glasovanje po imenih mora biti navzočih vsaj 50 poslancev, pri interpelacijah pa ni treba, da bi bil sploh kdo navzočen, dovolj je, da je interpelacijo podpisalo 15 poslan-

cev. Če hočejo Čehi, lahko podajo na jeden dan cel vagon interpelacij in zbornica ne pride celo leto do rednega dela. Iz tega se vidi, da je češka obstrukcija strateški dobro pripravljena in ker so vrh tega bili vsi češki poslanci neprestano na svojem mestu so že v teh dneh, kar zboruje parlament pokazali, da se pozitivno delo poslanske zbornice ne da izsiliti. Če bodo Čehi hoteli, bodo lahko odbili vse za mesec junij napovedane poskuse zadušiti njih obstrukcijo.

Zadnja seja parlamentarne komisije desnice dela nemškim strankam obilo preglavice, zlasti ker se o njenih sklepih nič gotovega ne ve. Vsi nemški listi pretresajo vprašanje, se-li ohrani desnica ali razpade. Nekateri listi, ki imajo zvezo z nemškimi klerikalci, trde, da je ohranitev desnice zagotovljena, nasprotni listi pa pravijo, da Čehi ne odnehajo od obstrukcije in da je vsled tega smatrati desnico kot mrtvo. Bomo videli. Slovenci pač ne bomo jokali po desnici.

Delajmo!

Sobotni „Slovenec“ priobčuje pod tem zaglavjem te-le lepodišeče vrstice:

„Ti stanovci se spoznajo med seboj in si podajajo roko v boju za svojo gospodarsko eksistenco. Hkratu so spoznali tudi svoje sovražnike. Šele sedaj vidijo, koliko ujedalk je živelo ob troških nezavedajočega se ljudstva, ki je vsled delovanja teh parazitov krvavelo in hiralo. Ej, kako je hipoma postalo živo! Ujedalk, to je naši praktični liberalci, so zagnali grozen krik, da se jim dela krivica takrat, ko se je začelo ljudstvo zavedati pravic, ki mu jih daje od cesarja potrjen zakon!“

Policijo kličejo na pomoč takrat, ko ljudstvo uporablja svobodo organizovanega kupovanja in prodajanja. V ječe bi radi pahnili one, ki se zavedajo svoje krščanske dolžnosti napram izsesavanemu ljudstvu! To hočejo!

Praktičnim liberalcem alias ljudskim oderuhom je prišlo na pomoč korumpi-

oglejska patrijarha, da se temu prideli pomočnik, ki bi moral biti Nemec. Premalo je označen nadalje diplomatični boj; vzporedno z njim razsaja uspostojenje dežel obeh strank. Popolnoma je prezrl pisatelj delovanje papežev, poslanstvo dominikanca Ciprijana Guidi iz Luke in Radiča. Mej posameznimi dogodki ni nobene prave notranje veze, zato je tudi ves spis zelo nerazumljiv. Posledice vojske pisatelj tudi ni natanko označil.

V slovničnem oziru se takoj spozna da je pisatelj pridno prestavljal iz nemških knjig. Glede pisave lastnih imen je končno omeniti, da je pisatelj jako nedosleden; ogrska imena piše fonetično, nemška in laška pa ortografično. Razun tega je v spisu mnogo protislovij in napačnih predstav, n. pr.: Pisatelj prestavlja iz Dimitza „Marquard von Egg“ z Markvard Podpeškim (str. 58) kar pa ni prav, ampak to je Markvard Egg, Hundgersbach.

„Matici“ pa svetujemo, da v prihodnjič ne sprejme več takih spisov.

Beneška Slovenija.

Spisal S. Rutar. Slovenska zemlja III. del.

Pričujoča knjiga Rutarjeva nam zopet svedoči o plodovitosti, o pridnosti in o bogatem znanju pisateljevem. Spisana je

LISTEK.

„Slovenska Matica“.

Druga vojska z Benečani.

Spisal Ivan Steklasa.

(Dalje.)

Ta zgodovinski sestavek, ki je izšel v „Zborniku“ I, str. 1—71, je v vsakem oziru precej pomakljiv. Steklasa menda še do sedaj ni prišel do prepričanja, da se mora zgodovina pisati na podlagi virov in aktov, ne pa po kompilacijah. Zato nabajamo pri Steklasi, da rabi pri svojih zgodovinskih spisih vedno iste knjige, kakor Lopašič, Hurter, Valvasor, Dimitz, Radices itd., nikoli pa ne vporablja virov, še manj pa, da bi tvarino samostalno delal po listinah; zadnje pri njem radi gotovega vzroka tudi ni mogoče. Vsi njegovi spisi so torej brez historične kritike, mej posameznimi dogodki ni nobene zveze, zato je tudi vse brez pregleda in prave razdelitve.

Te napake ima tudi zgoraj omenjeni, v letošnjem „Zborniku“ izišli spis. Viri, katere je rabil, so razun Valvasorja in Minuccija, vse poznejše kompilacije. Razun tega je prezrl mnogo najboljših virov. Za zgodovino druge benečanske vojske pa

imamo tri vrste virov: benečanske, papežev in avstrijske. Benečanski viri so: monografija Giust. Barbarigo (1618); Minuccio dei Minucci (ta vir St. navaja); Nani, hist. Ven. 24, 25; Faustino Moissesso, hist. dell' ultima guerra in Friuli (Venezia 1623) Rith, Le ultime guerre nel Friuli. Papežev vire ima: Theiner, Mon. h. Slav. merid. II. in Pomp. Emigliani. Avstrijski viri so natisnjeni: Zahn, Jahresber. d. steierm. Landesarch. (Graz 1870), potem ima Londorp, Acta publ. I. jedno istočasno poročilo o vojski in Morelli, Storia della contea di Gorizia. Nekateri benečanski viri so navedeni v Cicogna, Saggio di bibliografia Veneziana, str. 127, št. 880—893, str. 129—131 št. 901—918. Poleg tega bi Steklasa lahko porabil še druge zgodovinske spise: Zwiedinek — Süderhorst, Hans U. von Eggenberg; Khevenhüller VIII; Le Bret, Gesch. Ital. III.; Romanin, VI, Bd. Hammer, Khlesl III., 219 199.; Puschi, Cenni intorno alla guerra tra l' Austria e la Repubblica di Venezia negli anni 1616—17 (Prog. d. Triester Com. Gimm. 1880, 1881). Steklasa tudi ni porabil niti jednega izvirnega akta, kajti mnogo gradiva o drugi benečanski je še neobjavljenega in leži v različnih arhivih: v kranjskem deželnem arhivu fasc. II. 129—131), v ljubljanskem škofijskem arhivu

(dva. fasc.) in c. kr. državnem arhivu na Dunaju, kjer so relacije beneških poslancev, v dvorni knjižnici (tukaj se nahajajo v mnogih rokopisih podatki za drugo benečansko vojsko: cod. št. 6077, 6261, 6623, 6624, potem je v cod. št. 6161, fol. 163 a — 202 b popis vseh dogodkov imenovane vojske, pr. Vogel, Specimen bibl. Austr. II. 2. p. 685; potem je tukaj tudi mnogo relacij benečanskih poslanikov radi pogajanj s turškim sultanom, dobe se tudi relacije benečanskih proveditorov iz Istre in Dalmacije, v vojnem arhivu (prof. Vindica) v ogrskem državnem arhivu, v hrvaškem deželnem arhivu in še v drugih arhivih.

Najbolj pa pogrešamo v vsem spisu preglednosti. Manjka tudi pravega uvoda. Pisatelj bi moral narisati v kratkih potezah zgodovino naselitve Uskokov okoli Senja (listine so pri Theinerju, Lopašiču in v hrvašk. dež. arh.), potem popisati razmerje mej benečansko republiko in Habsburžani, začenši od premirja, sklenjenega v Wormsu 1521 maja mes.) mej Karlom V. in republiko. Osvojitev Marana in zidanje trdnjave Palmanova poostri razmerje mej obema sosedoma, pridruži se še cerkveni razpor, ko zahteva nadvojvoda Karol, da bi pomanjšal vpliv republike na

rano liberalno časopisje. Vsi ljudstvu so-
vražni elementi, kateri so gmotno ali poli-
tično prizadeti, so se združili in danes bore
ostuden boj proti organizacijam in organi-
zatorjem. Po vaseh in trgih bujno cvete
obrekovanje, laž in ovadštvo; liberalno
časopisje pa prinaša ostudne anekdote, ki
se tičejo bodisi zadrug ali njihovih voditeljev,
da šegeče živce svojih čitateljev in vse to
se ponovi kak zanesljiv fonograf v dež. zbor-
nici, da ostane liberalna zlobnost in neum-
nost ovekovečena in natančno prihranjena
tudi poznejšim rodovom za psihološke
studije.

Težek boj, ki ga bore zadruga za
svoje pravo proti onim, ki se boje organi-
zovanega ljudstva iz političnih in sebičnih
nagibov. Mnogi izmed nas so postali vsled
tega malodušni in v vednih bojih se je iz-
črpala njihova energija in sedaj morda mi-
slijo, da ni še prišla pri nas doba ljudske
organizacije.

Ne tako tovariši! — Pogum! — Ne
klonimo duha! To divjanje se bode skoraj
poleglo. „Stekli liberalci“ bodo v slepi borbi
proti ljudstvu našli smrt. Oni elementi po
deželi, ki se sedaj vrste proti organizacijam
na poziv političnih sleparjev, sprevidijo, da
so le žrtve teh sleparjev, ki zvajajo oči
množice drugam, da jih množica ne vidi v
njihovi materijalistični nagoti, da ne vidi
svojih voditeljev brez verskih in narodnih
idealov. Videli bodo, da so ti njih „vodi-
telji“ vrgli vero iz svojih src baje kot
„predrago konfesijo“, da so s svojo narod-
nostjo naredili bankerot, da sovražijo one,
ki gospodarsko organizujejo ljudstvo samo
zato, ker sami nimajo pozitivnih gospodar-
skih idej. In tudi uradništvo bode spoznalo
vzvišeni namen, kateremu je dolžno služiti.
Tudi ono se gotovo v kratkem oklene
ljudstva, za katero je nastavljeno. Gotovo
ne bode dalj časa verovalo frazam poli-
tičnih sleparjev, ampak bode dejansko in
z dobrim svetom segalo v narodno-gospo-
darsko gibanje in tako izvrševalo svojo
nalogo“.

Po tem obupnem klicu soditi, mora z
gospodarsko organizacijo že preklicano pe-
šati. Vzlic temu pa se nam je pečati z ne-
sramnim tem manifestom, ker nam v pravi,
četudi ostudni luči kaže tisto duhovniško
kliko, iz koje srede se je vzel njega pisec.
Da je ta pisec katoliški pop, je gotovo, ker
le pokvarjeni katoliški popi so v stanu
pasti do tako nizkega, nekrščanskega, ne-
človeškega obrekovanja in hujkanja.

Govoriti o „ujedalkah, živečih
ob troških nezavedajočega selj-
stva“, govoriti o „parasitih, pod ko-
jimi ljudstvo krvavi in hira“, je
skrajna predrznost. V časih, ko ima knezo-
škof ljubljanski še vedno svojih 30 000 gl.
gotovega letnega dohodka, v časih, ko se
ravno isti knezoškof s svojim zloglasnimi
zavodi pripravlja k roparskemu naskoku na
žulje našega naroda, v teh časih se pre-
drznejše tega knezoškofa hlapci, očitati nam

kakor vsi njegovi spisi, v lahkem, zanimi-
vem in razumljivem zlogu. Rutar se najbolj
odlikuje z ostro zgodovinsko kritiko, zato
so njegovi spisi najbolj zanesljivi in pre-
gledni.

„Beneška Slovenija“ ima sicer nekaj
napak, ker Rutar ni imel na razpolago
različnih arhivov, ampak se je moral na
slanjati večinoma na kompilacije. V kraje
pisu je preveč posnel iz „Dom in Sveta“,
tudi slike so vzete iz tega časopisa.

Zelo pa pogrešamo v knjigi zemljevidi;
čitatelj si ne more tako natančno v duhu
predstavljati različnih krajev, dosedan i zem-
ljevidi pa imajo samo nemška ali laška
imena. Sicer je pa krajepis jako popoln
in ne bo menda mogoče kaj novega pride-
jati. Tudi tretje poglavje „Prebivalci“ je
zelo obširno popisano.

Nejednako vrednost pa ima zgodo-
vinski del.

Z največjo natančnostjo je narisal pi-
satelj starejšo zgodovino, tu lahko opazimo
veliko strokovno znanje pisateljevo. No-
vejša zgodovina beneških Slovencev je bolj
v kratkih, a jedrnatih potezah popisana;
lahko bi se dalo marsikaj popopolniti, toda
ne bi razširilo našega znanja.

S. Rutarju smo vsekakor jako hva-
ležni za to velezanimivo knjigo, ki obde-
luje temljito krasno deželo v italijanskem
morju, žal, vedno bolj potapljaajočih se be-
neških Slovencev.

Fr. Komatar.

parasitstvo, pod kojim krvavi in hira naše
ljudstvo.

V časih, ko plačuje naš kmet za nove
cerkve, za nova župnišča, za nove oltarje,
za nova bandera po 100 do 200 %, naklade,
v časih, ko se zapeljujejo najrevnejši sloji
k nepotrebnemu romanju, pri kojem se
izda zadnji vinar, tako da bodo morale
občine svoj čas obilo teh romarjev in
romaric preživeti, v teh časih se dobi ka-
toliški duhovnik, ki hujška in križarsko
vojsko napoveduje proti našim ubogim
trgovcem po kmetskih vaseh, ter jim skuša
odjesti, kar jim do sedaj še ni mogel
odjesti!

In slovenski kmet, oglej si vendar ta-
kega, mladega duhovnika, ki sedaj vedno
govori o ujedalkah, o oderuhih, o izsesa-
cih naroda, oglej si tega razsajača, ki služi v
sramoto pravemu, o jak potrebnemu du-
hovniškemu stanu — kojega občečislani in
visokospoštovani zastopniki pa so že kaj
redki postali — oglej si tega razsajača bolj
bolj od blizu! Odpri oči in odgovori mi od-
krito in brez bojzani, kdo je v tvoji fari
največkrat pijan, in kdo je tisti, ki v tvoji
fari največ dobrega pojé? Ali ni to
omenjeni hujškač, ki tako rad kriči o
kriči o ujedalkah naroda?

In če je v tvoji fari lepo, nedolžno
dekle, kdo je tisti, ki ji stavlja največ
zanjk, kdo je tisti, ki je v tvoji fari največ-
krat tak, da bi bilo najbolje, da se mu
takoj obesi mlinski kamen na vrat, in da
se v največji hitrici s talarjem in kolarjem
potopi v globočino morja? Slovenski
kmet, ali ni to omenjeni hujškač, ki tako
rad govori o sleparjih, ki sleparijo naše
dobro ljudstvo!

In če potrebuješ denarja, kdo ti ga
posoja proti najvišjim obrestim, in če si v
potu svojega obraza prisluzil in prihranil
malo hranilnično knjižico, ter jo vestno
skrivaš v svojo škrinjico, da bode ž njo
po tvoji smrti vsaj pogrebne troške pokriti
mogoče, kdo voha za njo, kakor voha dihur
za kurjim jajcem v stelji, kdo voha za njo
toliko časa, da je ne izvoha in odnese?
Slovenski kmet, ni li to omenjeni
hujškač, ki tako rad kriči o izse-
salcih naroda?

Da, tak je ta hujškač, ali pri
vsem tem ga noč in dan muči vpra-
šanje, kdo je največji parasit, najžejnejša
ujedalka, kdo je najhujši oderuh, najkru-
tejši izsesalec in najgrši slepar na telesu
našega naroda? S tem vprašanjem — ker
malemu trgovcu, malemu oštirju ne pri-
vošči vsakdanjega kruha — sili neprestano
na dan, mesto da bi ponižno ob strani
stal, ter dajal Bogu hvalo, če ga drugi s
tem vprašanjem pri miru puščajo. Ali, če
pobožni gospodje po vsi sili hočejo imeti
odgovor na zgorejšnje vprašanje, bodi jim
ta odgovor. Torej, slovenski kmet, odpri
oči in vestno premišljuj o tem, kdo je naj-
večji parazit, najžejnejša ujedalka, kdo je
najhujši oderuh, najkrušnejši izsesalec in
najgrši slepar na telesu našega naroda?
Niti veliko premišljevanje ti ne bo treba,
pa prideš do pravega in resničnega od-
govora.

Na delo tedaj, slovenski oratar!

V Ljubljani, 21. maja.

K položaju.

Odlični vodja desnice poroča „Reichs-
wehr“ o položaju tako-le: Seja parlamen-
tarne komisije desnice je bila v toliko
važna, da je dokazala, da desnica še ob-
stoja, in da so Čehi pokazali, da jim je na
tem ležeče, da se desnica ohrani. Seja, ki
se je sklicala na zahtevo poljskega kluba
je pokazala, da se je položaj izboljšal.
Člani komisije so se izognili vsem nasprot-
stvom in debata se je vršila mirno,
stvarno. Za Čeha je zelo ugodno, da niso
sklenile stranke nobene akcije proti nji-
hovi obstrukciji. Desnica ne more misliti
na to, da bi onemogočila — kar hoče le
vica — le obstrukcijo Čehov, nego želi one-
mogočiti obstrukcijo sploh in za vselej. V
parlamentarni komisiji se je pač pozivilo
Čeha, naj opuste obstrukcijo, češ, da je to
v interesu desnice. Hkratu pa se je Čehom
stavil predlog, da se začno z vlado poga-
janja v to svrhu, da se izpolni vsaj del
njih zahtev. V tem oziru so se stavili
tudi konkretni predlogi, ki se smatrajo pa
strogo zaupnimi. Mladochi bodo predložili
te predloge shodu čeških državnih in de-
želnih poslancev v Pragi, ki se bo vršila
22. t. m. Seja izvrševalnega odbora desnice

je imela torej najlepši uspeh. Desnica še
obstoja in baje se je rodilo novo upanje,
da bo po binokostih mogel parlament poslo-
vati brez obstrukcije.

Iz ogrske delegacije.

Odsek ogrske delegacije za zunanja
opravila se je bavil z nekaterimi vprašanji,
ki se tičejo naše zunanje politike. Poroča-
valec dr. Falk je izrazil veliko veselje
ogrske delegacije, da je bil sestanek v Be-
rolinu tako prirčen, čestital grofu Golu-
chowskemu na njega „sijajnih“ uspehih ter
ga vprašal, ali je resnica, da sta sklenili
naša in italijanska država separatno po-
godbo radi Albanije. Delegat Gyurkovics je
omenjal poročila nekaterih italijanskih li-
stov, da neti Avstro-Ogrska med Albanci
sedanje razburjenje ter dejal, da bi to ob-
sojali vsi avstro-ogrske narodi. Grof Apponyi
je vprašal, kakšen pomen imajo misije ru-
skih in bolgarskih državnikov v Zofijo ozi-
roma v Petrograd. Del. Berzeviczy je vpra-
šal, ali se sklepi mirovnih konferenc v
Haagu ne bodo objavili. Del. Pap je prosil, naj
bi se v Bosni, tam, kjer je večina prebival-
cev madjarska, uvedlo v šole obligatno po-
učevanje v madjarskem jeziku. Grof Golu-
chowski je odgovoril na vsa ta vprašanja.
Kake nove pogodbe med Italijo in Avstro-
Ogrsko radi Albanije ni, pač pa so vse
vlasti v tem edine, da naj ostanejo razmere
neizpremenjene. Nemirov je bilo letos v
Albaniji manj kakor navadno. Bolgarija je
prosil Rusijo, naj ji pošlje finančnega ve-
ščaka, da pregleda bolgarske finance in
stavi predloge. Bolgarski vojni minister je
šel na Rusko študirat armadne razmere.
Da služijo bolgarski častniki v Rusiji, ni
nič čudnega, saj služijo tudi v avstro-ogrski,
nemški in francoski vojski. Glede sklepov
mirovnih konferenc v Haagu je izjavil Go-
luchowski, da se izvolijo v kratkem med-
narodna razsodišča. Potem se je budget
brez opombe odobril.

Francija in Marokko.

Francoska ekspedicija na jugu Ma-
rokka je prodrla do Qulmenixa pri Tafiletu.
Oaza Tafilet obsega 1400 kvadratnih kilo-
metrov in šteje nad 100 000 duš, Berberov
in Arabcev. Angleži groze, da se polaste
Tangerja, ako zasedejo Francozi Tafilet.
Toda Marokko se hoče samo tudi ustaviti
Francozom. Čete se že zbirajo v Tafiletu z
južne in vshodne strani. Marokkanski
sultan je poslal el Marrakeša v Pariz sela,
ki naj bi protestiral proti postopanju Fran-
cozov. Toda sel Sid el Arbi el Mnihi je
dospel samo do Tangerja, kjer je umrl.
Bajé se je zadušil s premogovim plinom,
pravijo pa tudi, da so ga — umorili. Vse-
kakor pa pariško ministrstvo ni dobilo pro-
testa marokkanskega sultana. Sicer pa bi
Francozi tu vzlic protestu zasedli Igli in
Tafilet. Francija hoče pač izrabiti priliko,
ko se ji Anglija vsled južnoafričanske vojne
ne more ustavljati. Bajé podpira Francijo
tudi Španija, ki hoče razširiti svoje ozemlje
okoli Ceute.

Vojna v Južni Afriki.

Zadnji tedni so bili za Bure jako ne-
srečonosni. Umakniti so se morali iz Na-
tala in skoraj docela tudi iz republike
Oranje, razen tega so osvojili Angleži še
Mafeking. V kratkem začno Angleži operi-
rati še proti Pretoriji. Pozicije Angležev so
sedaj te-le: na skrajnem desnem krilu
stoji general Buller in sicer na meji Natala
pri Charlestownu. Njegova operacijska črta
gre preko Standetona in Heidelberga proti
Johannesburgu. Pri Kroonstadu je glavna
armada pod maršalom Robertsom, ki bo
operiral ob železnici proti Vereenigingu.
Pri Bloemhofu je deseta divizija pod gene-
ralom Hunterjem in operira proti Klerks-
dorpju. Lord Methuen stoji med Robertsom
in Hunterjem pri Boshofu na poti proti
Hoopstadu. Končno stojé prostovoljci gene-
rala Brabanta in brigada generala Harta
na meji dežele Basutov pri Mequathingu
in Clocolanu. Ta kor bo imel dovolj opravka
z Buri, ki so se umaknili v nepristopne
hribe med Ficksburgom in Betlehemom.
Ako hoče Roberts, da se konča vojna v
kratkem, mora poskrbeti, da primora Bure,
da do Pretorije kapitulirajo, ali da jih po-
razi popolnoma. Ako se to Robertsu ne
posreči, uidejo Buri proti Lijdenburgu in
vojna se bo nadaljevala, kdo ve še kako
dolgo. Vsa znamenja kažejo, da se Buri —
zlasti pa Transvaalci — še dolgo ne mi-
slijo udati. Buri so poslali svoje ženske in
otroke ter svoje črede dalje proti severu.

V Sarajevo!

(Dopis. — Dalje.)

Najnovejši — recimo — „klub“ imajo
Slovenci v Sarajevu. Ni to kako društvo s
paragrafi in odgovornimi društvenimi funk-
cionarji, temuč skupina je od kakih 50 do
60 inteligentnih Slovencev, kateri prirejajo
prijateljske shode, zabavne večere in izlete.
Klub neguje s posebno ljubeznijo slovensko,
zlasti narodno pesem, pa tudi druge muzi-
kalne produkcije zmora. Pokazal je to že
večkrat. Tudi prizori in kratke gledališke
igre so se mu posrečile. Vsi dozdanji na-
stopi so bili Slovincem v čast, in mnogo
so pripomogli, da Slovence v Sarajevu
tudi drugi Slovani, posebno Hrvatje in Čehi
spoštujejo in ljubijo. S svojo krasno na-
rodno pesmijo osvaja si Slovenec srca vseh,
kateri jo slišijo. Povabljeni gostje se zato-
raj radostno udeležujejo slovenskih shodov.

Slovenci, ki so razstreseni po celem
mestu, se pri teh shodih med seboj spo-
znajajo in neprisiljeno zabavajo, razgovar-
jajo se o razmerah v domovini. Pri tem se
vzbujajo stari spomini, oživljajo se mla-
dostni ideali in mladostna domovinska lju-
bezen, krepi se zavednost in narodni po-
nos. Poglavitna svrha, in najjača privlačna
moč teh shodov je — bodimo iskreni —
vendar-le zabava. Mnogo sarajevskih Slo-
vencev ne more se popeti na više, ideal-
nejše stališče, na stališče, da je Slovencu
dolžnost, bodisi kjer koli delati za svojo
narodnost, čuvati, da se noben rojen Slo-
venec ne odtuji svojemu rodu, vspodbujati
mlačne, da se ne izgube za nas, buditi in
klicati zaspane, da jim ne vgasne zadnja
iskrica, katera jim še v srcu tli za milo
domovino. Obžalovati je z ene strani, da
je še vedno takih Slovencev v Sarajevu,
katerim so slovenski shodi „deveta briga“,
kateri se jih dosledno ogibljujejo, kateri se
povsod slajše zabavajo, kakor med svojimi
rojaki, z druge strani pa, da mnogi Slo-
venci strogo na to pazijo, da se k sloven-
skim shodom ne bi vtihotapili rojaki, ka-
terih ne smatrajo sebi enakorodnim, ker
slučajno ne zavzemajo imenitnega social-
nega položaja, če so sicer še tako rodo-
ljubni, ter jim je prava srčna potreba po-
slušat slovensko govorico in mile glasove
slovenske pesmi. Slovenci smo šibek narod
in šibkemu narodu so ideali potrebni. Brez
idealnega navdušenja smo izgubljeni. Ni
vse dobro za naše siromaštvo, kar vidimo
pri drugih močnejših in mnogoštevilnejših
narodih. Ker nas je malo, slabi nas vsak
odpadnik, vsak mlačnež, vsak zaspanec;
nasproti nas krepi vsak, ki se zaveda svo-
jega roda, ki ljubi svoj materni jezik in
svoj dom, in ki je pripravljen kaj žrtvovati
za slovensko čast. Malo več navdušenja v
nekoliko širjih mejah, kakor jih dopuščajo
tako tesnosrčni filistrski nazori, ne bi nam
škodilo.

Kar se tiče socialnega položaja slo-
venske inteligence v Sarajevu, je ta v obče
dokaj ugoden. Slovence najdeš, da ne go-
vorimo v raznih vojaških službah, v kate-
rih je tudi nekoliko Slovencev, ki ne delajo
sramote svojemu rodu, v privatni službi,
pri pošti in brzojavu, pri sodiščih, računar-
skem, zdravstvenem, finančnem oddelku
deželne vlade, finančnem nadzorstvu, na
gimnaziji in drugih šolah, pri železnici, v
mestni službi itd. Slovence dalje najdeš
med trgovci in posestniki. Tudi obrtniški
in delavski stan ima znatno slovensko na-
selbino v Sarajevu.

Pri uradniškem stanu zavzema več
Slovencev predstojniška mesta. Kot uradnik
je Slovenec zelo poraben, natančen, do
skrajnosti vesten, za tukajšnjo upravno
službo posebno sposoben, ker enako ljubi
Hrvata in Srba, krščana in muhamedanca.
Zato smemo trditi, da je Slovenec v upravi
Bosne in Hercegovine dokaj važen faktor.
Rekli smo že, da je Slovenec v Sarajevu
postal faktor tudi v socialnem življenju.

Da bi se važnost slovenske naselbine
ne pomanjšala, temuč povečala in njena
pozicija utrdila, morala bi se večina slo-
venske inteligence v Sarajevu otresti svojih
tesnosrčnih nazorov in prešinjena bi mo-
rala biti pristnim rodoljubnim duhom. V
to svrhu bi mnogo pripomogla zveza te
naselbine z domovino, zlasti s središčem
vseh Slovencev, z belo Ljubljano. Slovenska
društva v Ljubljani bi večkrat lahko kako
uslugo storila Slovincem v Sarajevu, uslugo,
katera bi bila v korist slovenskemu življu.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. maja.

— **Osebnosti.** Nadvojvoda Rajner je s polkovnikom pl. Salisom prišel na Rakek in v Cerknico inspiciiral domobranstvo. — Okrajni komisar g. Oton pl. Detela je imenovan deželnovladnim tajnikom.

— **Ljubljanska kreditna banka?** C. kr. ministrstvo notranjih zadev je vsled odloka z dne 19. marca t. l. v ta namen sestavljenemu konzorciju zagotovilo koncesijo za ustanovitev „Ljubljanske kreditne banke“ z delniškim kapitalom 500.000 K, razdeljenim v 1250 delnic po 400 kron. Da se glede ustanovitve tega za Ljubljano tako važnega in prekristnega denarnega zavoda vse potrebno dogovori, povabljeni so interesi na posvetovanje, katero bo v četrtek dne 24. t. m. ob enajstih dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

— **Kako dela „gospodarska zveza“?** Pod tem zaglavjem piše „Gorenjec“. Predsednik kmetijske podružnice v Šenčurju, gospod Aleš Bergant, dal je pred kratkim ponosno izklicati, da naj se vsak, kdor želi travnih semen, oglasi pri njem da mu jih bo naročil. In res! Gospod župan J. M. je, opiraje se na omenjeni izklic, naročil sedem kilogramov travnih in deteljnih semen izrecno od kmetijske družbe. Kako pa se je mož, ki je zvest ud kmetijske družbe, in ki odločno obsoja nepotrebno Gospodarsko zvezo, začudil, ko je prejel od gospodarske zveze semena in račun, ki se glasi: „Gospod J. M., župan! Znesek 10 kron blagovolite nam odobriti in doposlati po priloženi položnici, in sicer takoj brez skonte.“ Neumevno nam je, kako se je izvršilo naročilo. Najbrž je gospod Bergant, ki je obenem tudi uradnik Gospodarske zveze, zlorabil zaupanje udov kmetijske podružnice pri gospodarski zvezi. Popolnoma neumevno je, zakaj je Gospodarska zadruga, ki more in sme naročevati in oddajati razne potrebščine le svojim udom, prevzela naročilo neuda in ga tudi izvršila. S tem je Gospodarska zveza prestopila meje pravil, in jo je smatrati za navadno trgovsko, konkurenčno podjetje. Znano je, da trgovska podjetja ne dobivajo podpor od ministrstva, pač pa so prav običajno obdavčena in preobložena z raznimi neposrednimi in posrednimi davki. Gospodarska zveza pa uživa poleg podpor, katere so ji izposlovali razni kmetijski izdajci z bogsigavedi kakšnimi ilustracijami, še ugodnost, da sme prav nesramno drago prodajati semena in razno blago tudi neudom. Gospodarska zveza je računala gospodu J. M. sedem kilogramov travne in deteljne mešanice kilogram po K 1.40, tedaj po 70 kr., in to brez garancijskega lista za kaljivost in čistost predenice. Druge tvrdke, n. pr. bratje Bošanji Višnicki in Klausner na Dunaju, pa pošiljajo z garancijskim listom za čistost in kaljivost opomljenje, za naše krajevne razmere prikladne deteljne in travne zmesi, preizkušene na semenski postaji na Dunaju, kilogram po K 1.20 ali 60 kr. Poleg tega dajo tudi pri takojšnjem plačilu po dva do tri odstotke popusta, pri večjih naročilih celo po pet odstotkov. Iz navedenega je razvidno, da prodaja Gospodarske zveze semena 20 odstotkov dražje kakor obdavčene tvrdke, obenem pa vtakne tudi odstotke v svoj žep. To so ljubeznive ugodnosti, katere imajo udje in neudje, ki naročajo svoje potrebščine pri Gospodarski zvezi. Nikakor pa mi ne gre v glavo, kako more Gospodarska zveza tako brezobzirno terjati plačilo za blago, ki ga naslovljenec niti prejel ni. Gotovo je, da je pošta hitrejša kakor železnica. Običajno odpošlje trgovec račun z blagom vred. Večinoma dobi naročnik račun en ali dva dni prej kakor naročeno blago. Nikdo pa ne bo toli brezumen da bi odpošljal denar za mačka v žaklu ki ga niti nima. Gospodarska zveza hoče biti zelo postrežljiva. Svojim članom hoče kupovati na javnih dražbah posestva i. t. d., od gosp. župana pa, ki pri njej ni naročil svojih potrebščin, terja brezobzirno in židovsko umazano neznamen znesek, nekako tako, kakor bi bil ravno župan najslabša in zadnja oseba v občini. Potrebno se mi je še zdelo omeniti predstojajoče, ker kaže v popolni luči delovanje prevzetnih mladičev pri Gospodarski zvezi. Gorenjski kmetje pa iz tega lahko razvidite, kako bodo postopali

z onim, kateremu bo posestvo, kupljeno na javni dražbi od Gospodarske zveze, zopet izročeno v najem. Dragi, pazi! — Čudno je pa tudi, zakaj dopuščajo merodajna oblastva Gospodarski zvezi, da sme neovirano pod krinko človekoljubja z 20% dobičkom in še dražje prodajati vsakovrstne kmetijske potrebščine svojim udom in neudom.

— **Trgovinska in obrtniška zbornica** ima v torek, dne 22. maja 1900 ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani javno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Volitev zastopnika v šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole v Šmartnem. 4. Poročilo o prošnji občin Podgora, Kopolje za dovolitev štirih letnih semnje. 5. Poročilo o dopisu zbornice v Bocu-u glede spremembe določil o davščini proti porabi žganja. 6. Poročilo o obsedu obrtnih pravic mizarjev. 7. Poročilo o prošnji občine Lesce za dovolitev dveh živinskih semnje. 8. Poročilo o prošnji občine Mokronog za dovolitev dveh letnih semnje za blago. 9. Poročilo o prošnji za dovolitev naprave javne tehnične v Šenčurju.

— **Umrl je v soboto zvečer** v pokojeni višji finančni svetnik g. Anton Samuda v starosti 61 let. N. v m. p.

— **Dirka kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, ki bi se imela vršiti včeraj, se je preložila vsled slabega vremena, in ker niso mogli dospeti vsi zunanji dirkači, na četrtek, dne 24. t. m. Vspored ostane neizpremenjen.

— **„Slovensko planinsko društvo“** je v soboto zvečer priredilo na čast ruskemu turistu gosp. Valentinu Gorlovu v mali dvorani „Narodnega doma“ prijateljski večer, kateri se je prav dobro obnesel. Ruskega gosta pozdravil je župan Hribar z daljšim govorom v slovenskem in ruskem jeziku.

— **Štrajk v Vevčah.** V zadnji številki smo poročali, s čim utemeljujejo delavci nastali štrajk in mej drugim povedali, kaj pravijo delavci glede zdravnika bol. blagajne. Danes nam poroča gosp. dr. Divjak, da mu delavci s svojimi dolžitvami delajo krivico. G. dr. Divjak pravi, da je v vsakem slučaju brez izjeme, kadar je bil delavec vsled bolezni doma, provzročil, da se mu je izplačala bolniščina, da pa on ni kriv, če se po pravilih bol. blagajne ne izplača bolniščina onim, ki so samo po tri dni doma.

— **Občni zbor zadruge krojačev, klobučarjev itd.** vršil se je v četrtek, dne 17. t. m. v gostilni „pri Virantu“. Zborovanja udeležilo se je nad 20 članov. Proračun se je soglasno odobril. Računski pregledniki so izjavili, da so račune v redu našli. Poročilo načelnika o društvenem delovanju v minoletem letu, se je vzelo z odobravanjem na znanje. Dosedanji načelnik g. Sturm je odložil svoje mesto, katero je čez sedem let zavzemal in to z ozirom na svoj novi posel. V toplih besedah izrekel je zahvalo za toliko zaupanje, ki ga je vžival dolgo vrsto let, in priporočal, da bi tudi nasledniku bili gg. člani naklonjeni in imeli do njega zaupanje. Novoizvoljen je bil z večino glasov g. Fran Jelovčnik načelnikom. Pri zadnji točki „raznoterosti“ se je vnela prav živahna debata o slabem stanju krojaške obrti, o divji konkurenci židov, ki hodijo delo jemati v naše mesto, ne da bi jim kdo meje postavil, kar mora naposled vso krojaško obrt ugonobiti. Vsi udeležniki so bili v tem jedini, da se mora tuja konkurenca po možnosti omejiti.

— **Telovadno društvo „Sokol“** v Postojni priredi dne 24. t. m. izlet v Predjamo, kjer se ogleda sloveči grad in podzemeljske jame in potem v Gorenje, kjer bo prosta zabava.

— **Iz Kamnika se nam poroča:** Kakor vsako leto, tako se je tudi letos dne 15. t. m. otvorila pri nas sezona. Gostje se že pridno oglašajo, prvi mej njimi so tudi že prišli. Povodoma birmovanja si je tudi ljubljanski knezoškof ogledal kopališče. Vodja Kneippovega zdravilišča je g. dr. Rudolf Wackenreiter, restavracijo pa je prevzel g. Ivan Friedl.

— **Klub kolesarjev „Zagorje“** priredi v nedeljo 27. maja svoj prvi letošnji izlet v Boštanj-Sevnico. V slučaju neugodnega vremena vrši se izlet nedeljo pozneje. Tovariši kolesarji dobrodošli.

— **Pri vasovanju.** Fran Pustoslemšek od Sv. Nikolaja je šel v Godič vasovat in

se je tam sprijel s fanti, ki so tujega obiskovalca hoteli pregnati iz svojega zelnika. Pustoslemšek se je branil s staro sabljo, in je jednega napadalcev, Franca Goloba, ž njo močno ranil. Orožniki so Pustoslemška z bridkim mečem vred izročili sodišču v Kamniku.

— **Nezgoda na železnici.** Na železniški postaji Sava je tovorni vlak sprevednika Edv. Jeraja na nogi tako poškodoval, da so morali Jeraja prepeljati na njegov dom v Ljubljano.

— **Politično in gospodarsko društvo ljutomersko** priredi dne 27. maja popoldne ob 3 uri pri sv. Juriju na Ščavnici v gostilni g. Martina Slana, javno zborovanje s sledečim vspeedom: 1. Naše gospodarske razmere, govori g. dr. Anton Brumen. 2. Poročilo o političnem položaju in o štajerskem deželnem zboru govori deželni poslanec g. dr. Franjo Rosina. 3. Razni nasveti. Odbor vabi na obilno udeležbo vse slovenske rodoljube.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“** v Gradcu ima v sredo, dne 23. maja t. l. svoje drugo redno občno zborovanje v letnem tečaju 1900 v društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Vspored. 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenije“. 3. Poročilo odborovo. 4. Proračun za letni tečaj 1900. 5. Poročilo revizorjev. 6. Poročilo sabljaškega kluba. 7. Slučajnosti.

— **Rusko brodovje v Trstu.** V soboto je prišlo v Trst večje rusko brodovje, ki ostane tamkaj pet dni. Zapovednik brodovja je veliki knez Mihael Nikolajevič, ki je v soboto sprejel na oklopnici „Aleksander II.“ tržaškega namestnika grofa Goëssa.

— **Obsojen kapitan.** Pred trem leti je v pristanu na Reki trči parnik „Ika“ z angleškim parnikom „Thyria“. „Ika“ je bila tedaj tako poškodovana, da se je potopila in je utonilo 16 oseb. V soboto je bil kapitan „Ike“ obsojen na štiri mesece v ječo, ker je vsled napačnega manevriranja povzročil omenjeno nesrečo.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Od 12 do 18 maja je dela iskalo 23 moških delavcev in 55 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 10 moških delavcev in za 44 ženskih delavk. 121 delavcem je bilo nakazanih 74 odprtih mest in v 52 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 13 moških in 39 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 18. maja je došlo 1400 prošenj za delo in 1127 deloponudb. 1983 delavcem je bilo 1270 odprtih mest nakazanih in v 742 slučajih je bilo delo vsprejeto. Delo ali službe dobe takoj 1 po dobar, 1 kovač, 2 sodarja, 1 snažitelj jedilne opreme, 7 konjskih hlapcev, 4 poljski hlapci, 1 gospodinja, 3 gostilniške kuharice, 2 kuharici k orožnikom, 3 navadne kuharice, 2 fini sobarici, 7 deklic za vsako delo, 9 deklet k otrokom, 1 natakaričica na račun, 2 navadni natakariči, 7 dekel za kmetijska dela, 1 učenka za šiviljo. Vajenci za trgovine in obrte.

— **Pekovski pomočnik** — tat. Jožefa Jančar, lastnica pekarije Pred škofijo št. 12, je že dolgo časa opazovala, da jej nekdo krade denar iz prodajalnice. Včeraj jej je spet zmanjkalo 60 kron. Sumila je, da ji je vkradel njen pekovski pomočnik Ivan Hutter iz Kočevja in odprla je njegov kovčeg in res našla v njem ves vkraden denar in pa sedem ključev, s katerimi je odpiral vrata v prodajalnico in pa predalnice, kjer je bil denar. Tudi se je dobilo v kovčegu kukalo, katero je gotovo ukradeno. Policija je Franc Hutterja dala pod ključ.

— **Nogo izpahnil si je danes dopoldne** na Karlovski cesti mestni ubogi Štefan Peteani in so ga morali prepeljati v uhožnico.

— **Plašljiv konj.** Jakob Modic, posestnikov sin iz Tomišlja je peljal dne 19. t. m. popoldne Franca Perhava iz Trsta, njegovo ženo in hčerko po Florijanskih ulicah. Naenkrat se je konj neke stvari ustrašil, obrnil na stran in prevrnil voz. Fran Perhavo in njegova hčerka sta bila poškodovana. — Na večer se je isti konj spet splašil v Florijanskih ulicah in je dirjal po Karlovski cesti na Horvatovo dvorišče, kjer so ga ustavili.

— **Nezgoda.** Danes dopoldne je pripeljal Valentin Železnik, hlapec pri Buzzoliniju, po Prešernovih ulicah voz praznih zabojev. Na Marijinem trgu je padel eden zaboj z voza in se je konj vsled tega

splašil. Zdirjal je naprej in potegnil za seboj hlapca, da je padel. Konj je vlekel z vajeti hlapca po cesti naprej. Železnik je bil na obrazu precej poškodovan.

— **Povozil je danes dopoldne** neki voznik v Sv. Florijana ulicah 5 let starega dečka I. Hartla, stanujočega na Gruberjevi cesti št. 1. Kolo mu je šlo čez nogo.

— **Zlobni pobalini** so pred dnevi na Gradu obelili smreke tako, da se bodejo iste sedaj posušile. — Na Bregu so včeraj pri žičnati ograji odlomili steber in na Sv. Jakoba nabrežji so pometali več kolov Viljema Treota v Ljubljano. Kolovodja teh zlobnežev je brusačev sin, Alojzij Vanino.

— **Popadljivi psi.** V soboto je na Mestnem trgu pes Josipa Leuca se zaletel v trgovskega vajenca Friderika Puppisa, ko se je vozil s kolesom in ga je vgriznil v levo nogo. Raztrgal mu je tudi spodnje in zgornje hlače. — Iste dne je na kolizejskem vrtu pes Josipa Kotauerja popadel in vgriznil dijaka Sukotta.

— **„Laha“ se je napil včeraj ponoči** Andrej Habjan, hlapec pri Giontiniju, in je potem v pijanosti padel po stopnicah v klet, da se je težko telesno poškodoval.

— **Ukraden bicikelj.** Danes dopoldne je neznan tat ukradel jermenarju Bartlu z dvorišča Koslerjeve hiše v Šelenburgovih ulicah bicikelj „Monarch“ št. 330. Na zvoncu ima orla.

* **Strela.** „Kurjer Lwowski“ poroča iz Podhajca, da je udarila strela v ondotno grško-katoliško cerkev, ko se je vršila cerkvena slavnost. Strela je ranila jako nevarno 22 oseb.

* **Atentat na naučnega ministra.** Iz Bukarešta javljajo, da je vdrl učitelj Constantini v pisarno naučnega ministra ter ga hotel ustreliti. Minister pa mu je izbil revolver iz rok ter ga dal zapreti. Preiskava je bajne dognala, da je bil učitelj blazen.

* **Oblegana pošta.** Iz Smirne poročajo, da so obdale turške straže poštno filijalko ter ne sme nihče v poslopje. Pismo nošo so zaprli baje brez vzroka. Samo angleška in nemška pošta poslujeta. Vzrok obleganja turške pošte ni znan.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 21. maja. V poljskem klubu je Jaworski včeraj poročal o pogajanjih s Čehi radi opustitve obstrukcije in o zadnji seji parlamentarne komisije desnice. Izrekel se je jako pesimistično, češ, da je skoro vse upanje izgubilo, da bi Čehi opustili obstrukcijo, pristavil pa, da se bodo pogajanja nadaljevala.

Dunaj 21. maja. Jutri zjutraj se odpeljejo poslanci Kaizl, Kramar in Pacak v Prago, kjer bodo poročali izvrševalnemu odboru mladočeške stranke o parlamentarnem političnem položaju. Ta seja izvrševalnega odbora bo odločilnega pomena za nadaljnje postopanje mladočeške stranke.

Dunaj 21. maja. Ministrski predsednik dr. Körber, ki se je včeraj odpeljal v Pešto, je danes bil v posebni dolgi avdijenci pri cesarju, v kateri je poročal o parlamentarnem položaju. Körber se odpelje še danes na Dunaj.

Dunaj 21. maja. Češki namestnik grof Coudenhove, ki se je šele pred nekaj dnevi mudil na Dunaji, je odpotoval na cesarski dvor v Budimpešto. Temu potovanju se pripisuje velik političen pomen.

Dunaj 21. maja. Poročilo „N. Fr. Presse“, da se vrše mej Čehi in mej Nemci pogajanja glede rešitve jezikovnega vprašanja se tako s češke kakor z nemške strani dementuje.

Dunaj 21. maja. Mati ministra dr. Rezeka je umrla po dolgi bolezni v starosti 75 let.

Praga 21. maja. Na Kralj. Vinohradih je poslanec dr. Herold včeraj poročal o sedanjem položaju. Priznal je, da imajo Jugoslovani in Poljaki v državnem zboru tako važne interese zastopati, da se ne morejo vdeležiti češke obstrukcije. Ta obstrukcija je imela popoln uspeh. Vladi ne preostaja drugo sredstvo, kakor § 14, na ta paragraf pa žid ne posodi ničesar, in zato ni mogoče, dobiti denarja za investi-

cije. Herold je dejal, da pripada sicer zmernemu delu čeških poslancev, da pa se je odločno zavzel za obstrukcijo in da je pripravljeno porabiti tudi najskrajnejša sredstva, da zmaga. Shod je sprejel resolucijo, s katero je pozval češke poslance, naj nadaljujejo z obstrukcijo, dokler se ne ugotovi češkim zahtevam.

Berolin 21. maja. Mej štrajkujoči tramvajski kočijaži in redarji je sinoči nastala cela bitka. Kočijaži so streljali na redarje, na kar so ti prišli za orožje. 25 oseb je bilo ranjenih, mej njimi 2 redarja težko. Dva ranjenca sta že umrla. Nad 100 oseb je bilo aretovanih.

London 21. maja. Listi poročajo, da je burski general Dewett izjavil, da je pripravljen kapitulirati, ako se njegovim vojakom dovoli, da se svobodno vrnejo na svoja domovanja, kar pa so Angleži odklonili.

London 21. maja. Lord Salisbury je dobil od Krügerja brzopjavo, s katero prosijo Buri pod gotovino pogoj za mir.

London 21. maja. Krüger je obvestil vse konzule v Pretoriji, da bodo Buri branili Johannesburg do skrajnosti in da odklanja burska vlada vsako odgovornost za škodo, ki bi nastala tem povodom v rudnikih.

Za mlade matere ni le potrebno skrbeti za obleko dojenčev, nego tudi za to, s čim se otroci najboljše preživljajo, ako matere same ne morejo dojeti. Kufekejeva moka za otroke, zmešana z vodo, pospešuje tvorbo mišičja in kosti ter zadržuje zasirjanje kravjega mleka v otroškem želodcu in v črelih ter zadržuje, da otrok ne oboli za različnimi želodčnimi in črevesnimi boleznimi.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-29)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Friš, katera ohrani zobe zmajraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. maja: Franja Brate, perica, 41 let, Zaloška cesta št. 13, pljučnica. — Jurij Baraga, slikarjev sin, 1 1/4 mes., Gradišče št. 6, oslabljenje.

Dne 19. maja: Jožefa Srebotnjak, delavka, 21 let, Florjanske ulice št. 9, jetika.

Dne 20. maja: Jožef Kobald, umir. brzojavni paznik, 48 let, Poljanska cesta št. 60, kap.

V hiralnici:

Dne 17. maja: Marjana Dimnik, dninarica, 20 let, rak.

Dne 18. maja: Matevž Keržič, gostač, 62 let, ostarelost.

Dne 19. maja: Marija Regnard, zasebnica, 74 let, rak.

V deželni bolnici:

Dne 16. maja: Antonija Dolničar, kajzarjeva hči, 2 leti, jetika. — Primož Gams, gostač, 81 let, ostarelost. — Marija Mesec, mizarjeva žena, 61 let, pljučnica.

Dne 17. maja: Katarina Fajgel, agentova hči, 1 leto, davica.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— Četrto leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— Četrto leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravišтво „Slovenskega Naroda“.

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 306-3 m. Srednji sračni tlak 786-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
19.	9. zvečer	733-0	10-6	sl. jvzhod	oblačno	
20.	7. zjutraj	737-1	8-1	p. m. vzh.	dež	
	2. popol.	740-2	7-6	sr. vzhod	oblačno	7-3 mm.
21.	9. zvečer	740-5	8-0	sl. svzhod	oblačno	
	7. zjutraj	741-1	5-0	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	739-4	16-7	ar. jug	jasno	0-4 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 12-5° in 7-9°, nor nala: 14-5° in 14-6°.

Dunajska borza

dne 21. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	97 K	70 h
Skupni državni dolg v srebru	97	40
Avstrijska zlata renta	116	05
Avstrijska kronska renta 4%	97	—
Ogrska zlata renta 4%	116	20
Ogrska kronska renta 4%	91	40
Avstro-ogrske bančne delnice	17	76
Kreditne delnice	723	75
London vista	242	47
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	25
50 mark	23	66
20 frankov	19	27
Italijanski bankovci	90	55
C. kr. cekini	11	34

(745-2)

Guberjev vrelec

(108-10)

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Raznovrstne kočije (Landauerji) in vozovi ter konji so na prodaj.

Več se poizve pri gospodu **Bulcu**, fjakarju na **Reki**. (614-17)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell, ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak s Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 20 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(410-13)

Dr. M. Hudnk, predsednik.

Subskripcija

na nominalno 70,000.000 kraljevsko-ogerskega

4% državnega rentnega posojila

1. leta 1900.

Subskripcija na omenjeno posojilo se vrši

v sredo, dné 23. maja 1900.

Subskripcijska cena K 91.— za vsacih K 100.— nominalnih, vštévši komadne obresti od dné 1. junija 1900.

Subskripcije sprejema po originalnih pogojih

banka in menjalnica

J. C. MAYER

v Ljubljani.

(1024-1)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Prostovoljna prodaja.

Vsled sklepa odbora upnikov se bode

trgovska zaloga in oprava iz konkurzne mase tvrdke Ferd. Bilina & Kasch v Ljubljani in gostilniška oprava iz konkurzne mase Ferdinanda Biline iz Ljubljane v celoti prostovoljno prodala.

Pismene ponudbe naj se blagovolijo doposlati do 31. maja 1900 upravitelju dr. Albinu Sayer-ju, advokatu v Ljubljani. (1023-1)

Tirjajte in zahtevajte

povsod **testenine v kartonih po 1/2 kg. iz „Prve kranjske tovarne testenin Znidaršič & Valenčič v Pir. Bistrici“.**

Laskava priznanja in pohvale, ki nama prihajajo iz vseh krajev, ter splošno zahtevanje občinstva po teh izbornih testeninah so dokaz, da so že res postale narodna jed.

Cenik zastoj in franko. (880-4)